

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan središče, imajo nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele na vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom na vsa leta 15 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za osnanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se osnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopolni naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Macaulay.

Tako piramidarno, kakor sinoči, se „Slovenec“ že dolgo ni blamiral! Revše, katero je skrpucalo njegov sinočni članek, da bi se pobahalo s svojo učenostjo, nam očita z drznostjo, lastno lemenatarskim modrijanom, da smo citat, kateri smo postavili na čelo članka „Pons asinorum“ Macaulaya podtaknili ali ga brez preiskavanja prepisali kje iz kakega židovskega paptvora ter se roga našemu duševnemu uboštvu.

„Slovenec“ pisatelj je najbrž takrat, ko se je pri neki ljubljanski guvernantu par tednov učil angleškega jezika, prebral nekaj strani Macaulayeve zgodovine in hotel to svoje znanje pri tej priliki izkoristiti na ta način, da je preložil nekaj vrstic, v katerih je Macaulay priznal samo demokratični značaj katoliških nauk in njih nasprotstvo razliki mej stanov, češ: to je dokaz, da Macaulay v „Slovenskem Narodu“ citiranih besed sploh ni mogel pisati.

„Slovenec“ člankar imenuje Macaulaya „slovečega“ in „duhovitega“ kritika od katerega bi se „Sl. Narod“ in „Uč. Tovarš“ lahko naučila „trezno objektivne sodbe“ in si „prilastila kako novo idejo.“ Macaulayeva angleška zgodovina mu je „zelo všeč“, pravi celo, da je to „najboljše delo“ „ženijalnega Angleža“.

„Slovenec“ nam je jako ustrejel, da je tako določno in jasno priznal avtoriteto Macaulayevo. S tem mu je v naprej izpodbit vsak ugovor.

Sedaj pa pogledajmo Macaulayevo zgodovino. Ker nismo bili tako srečni, da bi nas bila kaka ljubeznjiva guvernantka učila angleškega jezika, nam mora „Slovenec“ že dovoliti, da citiramo nemški prevod Macaulayeve zgodovine (Die Geschichte von England seit dem Regierungsantritte Jacobs II. von Thomas Babington Lord Macaulay, übersetzt von Friedrich Bülow, erster Band, Leipzig T. O. Wigal, 1860,) o katerem prevodu je sam Macaulay pisal založniku „die Uebersetzung scheint mir ausgezeichnet.“

Listek.

Po narodnih slavnostih preko domovine.

Spisal S. R.

Bilo je v dnevih „parforsnih“ narodnih slavnostij v začetku meseca septembra t. l. „Ljubljana zaspana“, ki je bila o priliki Trstenjakove sedemdesetletnice (l. 1887.) poslala na stotine ljudij v Slovenji Gradec, je zmogla za slovesno odkritje njegove spominske ploče v Kraljevcih jednega samega „in še temu je tekla zibelka pod sivim Krnom“, je pristavila hudomušna „Edinost“. Oh, res je: „tempora mutantur!“

Iz Ljubljane do Ptuj se pač lahko pride; kajti tu je pot uglasjena. Nadaljnje potovanje je pa precej težavno in zamudno. V treh urah te pripelje voz čez kalno Pesnico in po slavnih Slovenskih goricah do Male nedelje sredi cvetočih vinogradov. Ta farni kraj je zelo majhen, farna cerkev (279 m) starinska in neznatna, a posvetil jo je baje že solnogradski škof Lnipram krog l. 840.; hiše so raztresene daleč okoli po bližnjih gričih in brdih. Blizu cerkve stoji mej štirimi drevesi dostojen spomenik Antonu Kremplju, katerega so mu postavili rojaki in odkrili dne 1. avgusta lanskega leta — brez zastopnika iz Ljubljane. Spomina vredno je,

V tem prevodu čitamo na straneh 41, 42 in 43 naslednje:

„Evropski narodi so bili v otroški dobi pod varštvom duhovščine. Duhovni stan je imel dolgo časa tisto premoč, katera naravno pristojna večji omiki. Kraj vseh svojih slabostij so bili duhovniki najomikanejši del človeške družbe. Bilo je torej — upoštevaje vse — dobro, da so bili čislani in da so jim bili ljudje pokorni. Preseganje duhovniške oblasti v posvetne reči je dosti več koristilo nego škodovalo, dokler je bila duhovniška oblast v rokah jedinega stanu, kateri je študiral zgodovino, filozofijo in javno pravo, svetna oblast pa v rokah divjih glavarjev, kateri svojih lastnih ukazov in odredb niso znali brati. Ali zgodila se je prememba. V 16. veku so bili mnogi iz njih v vsakem duševnem oziru popolnoma jednaki najomikanejšim njih dušnih pastirjev. Tedaj je tista prevlada, ki je v črnih stoletjih vzlic mnogim zlorabam bila opravičena in koristna, postala neopravičeno in škodljivo tiranstvo.

Od dobe, ko so barbari premagali zapadno-rimsko državo pa do dobe, ko so oživele znanosti, je bil upliv rimske cerkve sploh na korist znanosti, pravosti in kakovosti državne uprave. V zadnjih treh stoletjih pa je bil ne glavni smoter: zadrževati napredovanje človeškega duha. Kar se je mej kristijanskimi narodi storilo za napredek, prosveto, svobodo, blagostanje in umetnost, vse se je storilo njej (rimske cerkvi) klubuje in je bilo povsod v obratnem razmerju k njeni moči. Najlepše in najplodovitejše evropske provincije so pod njeno vladno padle v siromaštvo, v politično sužnost in duševno odrvelost, dočim so se protestantske dežele, nekoč znane zaradi svoje neplodovitosti in svojega barbarstva, po umetnosti in marljivosti premenile v vrtove in se morejo ponašati z dolgo vrsto junakov in državnikov, filozofov in pesnikov. Kdor ve, kaj sta Italija in Škotska po naravi in kaj sta pred 400 leti bili, sedaj pa okolico rimske primerja z okolico edinburške, ta si zamore narediti sodbo, kam vodi pspeževa vlada. Da je Španška, nekoč prva mej monarhijami, padla v najnižje globine po-

nižanja in da se je Nizozemska vzlic mnogim ravnam oviram povzdignila, kakor še nikoli nobena tako majhna država, potrjuje ta isti nauk. Kdor pride na Nemškem iz rimsko-katoliške kneževine v protestantsko, v Švici iz rimsko-katoliškega kantona v protestantski, na Irskem iz rimsko-katoliške grofije v protestantsko, ta spozna, da je prišel iz krajev, kjer vlada nižja kultura, v kraje, kjer vlada višja kultura. Na drugi strani Atlantskega oceana vlada isti zakon. Protestantje Združenih držav so rimo-katoličane v Mehiki, v Peru in Braziliji daleč nadkrilili. Spodnjekanaški katoličani so ostali leni, v tem ko je podjetnost in marljivost protestantov na vsem kontinentu prouzročila, da vse vra. Francozi so brez dvoma pokazali veliko energijo in inteligencijo, katera, če je bila tudi zlorabljena, jim daje pravico, imenovati se velik narod. A tudi ta navidezna izjema se pri natančnejši preiskavi izkaže kot potrđitev rečenega pravila, kajti v nobeni deželi, katera velja za rimsko-katoliško, ni imela rimsko-katoliška cerkev tekom mnogih generacij tako malo avtoritete, kakor na Francoskem.“

Tu je torej dokaz, da mi Macaulayu nismo ničesar podtaknili, pač pa da je sloveči, duhoviti, ženijalni Anglež v svojem najboljšem delu, katero je „Slovenca“ zelo všeč; trezno in objektivno sodeč obsodil klerikalizem tako, kakor še noben mož njegove veljave! „Slovenec“ se je bahal, da „pozna dobro“ Macaulayeve dela, moral je torej poznati tudi to mesto, moral je vedeti, da je vsa Macaulayeve zgodovina pisana v tem duhu, a če je vzlic tem slavil Macaulayevo trezno objektivnost, potem se strinja tudi z rečeno obsodbo katoliške cerkve!

Da je Macaulay vzlic temu, da je napisal tiste besede, katera je citiral „Slovenec“, ravnal konsekvntno, ko je „objektivno in trezno“ kat. klerikalizem obsodil, to spozna vsak, kdor primerja obe sodbi njegovi, to opravičuje Macaulay sam, če tudi ne prav z ozirom na tile navidezni protislovji (G. E. I., str. 41)

Mislimo, da je „Slovenec“ zadosti osramočen

da brani tamošnji nadučitelj, g. Cvarte, lepo pisan rokopis Krempeljevih „Događivšin“ z mnogimi priljubljenimi podobami, katere je pokojnik iz ilustriranih del nabral, ali pa nalašč dal risati. Zlasti grozovita je podoba „Turki na Slovenskem“. (Primeri spis „Anton Krempelj“ v „Ilustr. nar. kalendarju“ l. 1896. na str. 80. in dalje.)

Kaki dve uri severozahodno od Kraljevoev je farna vas Negova z gradom iz novejšega časa. Blizu te vasi se nahaja imenitno prazgodovinsko grobišče iz „ilirske“ dobe. V njem so izkopali leta 1812. dvajset lepih bronastih čelad, od katerih se brani jedna tudi v ljubljanskem muzeju (Deschmann, „Führer durch das kr. Landes Museum“, str. 85). Izvestno ta najdba ni ostala skrita našemu vedoželjnemu Trstenjaku, in morda ga je ravno ona napotila, da je začel preiskavati starodavnosti svoje domovine. Najpoprej so ga začele zanimati „gomile“, tako da je razpisaval celo častne nagrade za one, ki bi mu znali raztolmačiti njih pomen. Boril se je tudi vedno proti „keltomaniji“ in dosegel ravno na tem poprišču znatne uspehe. Zato smo ga dne 6. sept. po pravici proslavljali mej drugim kot prvega slovenskega arheologa.

Prenočevanje v hramu veletržca g. Gregoriča ni bilo slabo, le soba je premočno dišala od tam nakopičenih jabolk. Pa tudi to bi se bilo pozabilo,

da ni moj sopotnik, „Abasver št. III.“, že na vse zgodaj začel vstajati, opravljal dolgotrajno toaleto, čeravno je bil odhod napovedan šele na osmo uro. Odbila pa je celo že deveta, predno smo se pelagoma odpeljali proti Sv. Jurju na Ščavnici, za katerega ima specialna karta originalno ime „Widma“ od „videm“ — župnišče. — Ker nas je pot vodila po obronkih navzdol, imeli smo ves čas proti vzhodu krasen pogled čez rodovitno „Mursko polje“, ki se širi mej Ščavnico in Muro.

Preko Mure pa se razprostirajo bivališča pozabljenih ogerskih (prekmurskih) Slovencev in domovina „prvega slovenskega ministra“ Vlašiča. Le malo teh Slovencev se še zaveda svoje narodnosti, ker ogerska vlada strogo preprečuje celo literarno občevanje z njih najbližjimi sosedi, štajerskimi Slovenci. Vender sem izvedel, da zahaja nekaj iztisov celjske „Domovine“ tudi mej ogerske Slovence, kako slabo pa bi naletel kak izobražen Slovenec, ki bi hotel mej njimi potovati in o njih razmerah kaj popraševati, to je le predobro izkusil naš prerano umrlj V. Oblak. Da bi svet ne izvedel za te Slovence, zato so dali Madjari na specialno karto vsa krajevna imena v pristni madjarščini natisniti, n. pr. „Mura Szombot“, „Also (Dolenja) Lendva“ itd.

(Dalje prih.)

Dovolj! Napisali smo te vrste le v obrambo svoje časnikarske časti, le ker smo bili napadeni in to od ljudi, ki so le površno omikani in nimajo nič solidnega znanja, pa nadomestujejo vse to prav po vzgledu židovskih revolveržurnalstev z največjo drznostjo in nesramnostjo. „Slovenca“ in njegovim patronom bi le priporočali, naj paznočitajo velikega Macaulaya nesmrtno delo, zlasti poglavja, v katerih popisuje, kako in s kakimi sredstvi je Jakob II. poskusil pokatoličniti Angleža. Spoznali bodo, da je delovanje kralja Jakoba II. v preminogih ozirih podobno delovanju škofa Jakoba Missije, spoznali, da je mej Jakoba II. podpihovalec jezuitom Petrejem in mej firmo Šiška & Kulavic uprav frapačna podobnost, in priznali, da bodo le novodobne razmere krive, če bode konec vladanju našega Jakoba in njegovih podpihovalcev drugačen, nego je bil konec vladanju kralja Jakoba II.

Ustaja na Kubi. Nakrat se je jela razširjati novica, da se vodja ustašev na Kubi Maceo želi podvreči. Ker novica prihaja iz vladnega vira, jej ne moremo verjeti. Najbrž je tako izmišljena, kakor so bile vse novice o smrti njegovi. Sicer je pa mogoče, da ta vest nekako pripravlja tla za konec ustaje. Kdo ve, če morda vlada ne poskuša ustaških vodij podkupiti. Z denarjem bi se morda dalo doseči, kar se z orožjem ne da. Na nekak tak način se je zadnjič bila obnovila monarhija na Španskem. Republičanski voditelji so bili čez noč monarhisti postali.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. novembra.

— („Pons asinorum.“) „Učiteljski Tovariš“ piše: „V zadnji številki našega lista smo odkrito in razločno povedali, kakošno si mislimo slovenski učitelji versko šolo. Vsakemu pametnemu človeku je ta izjava zadostovala, le „Slovenec“ ni bilo po volji; to je pokazal v članku pod zgornjim zaglavjem dne 21. vinotoka. V tem članku je „Slovenec“ jasno pokazal, da mu je na tem, da dobi njegova stranka brezpogojno moč in upliv čez ljudsko šolo in učitelje. V tem smislu piše „Sl.“ tudi v dopisu z dežele dne 24. vinotoka. Odkrito povemo, da toliko žaljenja našega stanu že dolgo nismo čitali. Sama gospodaželjnost in ošabnost se šepiri v teh člankih, češ, mi jedini imamo prave nazore o šolstvu in učitelstvu, mi jedini smo na pravem potu, mi jedini vemo, kaj je prav; kaj se silite naprej vi, revni učiteljski, bedaki, osli itd. Tako se bere mej vrstami teh sestavkov. Predbacuje se nam tudi nehvaležnost, češ, da ne spoznamo tega, kar so duhovniki storili za šolo in učitelstvo. Res je to, da so bili in so še duhovniki, ki so vedno nam naklonjeni, a to so pa bili in so drugi možje, kakor so pa gosposdije, ki se dandanes zbirajo okoli „Slovenca“. Ta stranka nam pa ne privošči ničesar, v tej stranki ne moremo slovenski učitelji iskati pomoči in rešitve; ona je pod sedanjim vodstvom za nas mitva stranka in kdor izmed nas bi ji še nadalje namežikoval ter ji kimal in cical za njo, ta se ne zaveda svojega važnega stanu in poklica, ta je izdajica slovenskega učitelstva! K tej stranki pa ne štejemo vseh duhovnikov, veliko jih je še, ki treznejše sodijo o nas, ki nas nimajo za puhle glave in bedake, ki nas vedno podpirajo, ki izprevidijo, da so naše plače z ozirom na trud in uspehe naše mnogo prenizke, ki teraj upoštevajo in poudarjajo pri vsaki priliki delovanje in zasluge slovenskega učitelstva za naš narod. Ti vrli duhovniki nas tudi ne denuncirajo in ne trosijo dejanj na dan, o kojih ni dokazov, koja niso resnična, kakor je to storil „Slovenec“, ki piše: „Ali morda „Učit. Tov.“ ni kar nič znano, kje ima vsaka opozicija v notranje farnih zadevah velikat svoj umstveni začetek in svojo najkrepkejšo podporo. Ali nič ne ve o tem, kje ima po kmetih „Slovenski Narod“ svoje najzvestejše pristaje in dopisnike, liberalna stanka svoje zaupne moče in čisto krepke agitatorje itd.“ Ali ni to najgrša denunciacija in obrekovanje slovenskega učitelstva? Če učitelj, kot izkušena, spoštovan in priljubljen mož v občini, temu ali onemu svetuje, kaj bi bilo bolje za deželo, kaj bi bilo bolje za naš narod, stori s tem le svojo dolžnost, ki je zvezana z učiteljskim stanom... Klobuk z glave ter vso čast in spoštovanje onim duhovnikom, ki tudi nam učiteljem privoščijo pravice, katere tirja čast našega stanu.“ — Sodimo, da se „Slovenec“ ne bo tako kmalu lotil slovenskih učiteljev!

— (Repertoire slovenskega gledališča.) Zopet veseligr! Stalni obiskovalci našega gledališča se gotovo razvesele, čuvši, da se uprizori jutri jedna najboljših veseliger moderne nemškega repertoarja, igra, polna zdravega humorja, resničnih dovtipov, žgočega sarkazma in fine ironije, igra, v kateri kar mrgoli komičnih značajev in se vrste komični prizori tako, da smeju ni ne konca ne kraja. Da je igra „Vojska v miru“ res prava in izvrstna veseligr, pričča že to, da so jo finci in izbirčni Francozi preložili na svoj jezik in da se je z velikim uspehom predstavljala celo v Parizu, kjer je domovina veseligr in najrazvijenejše občinstvo. Taka igra, katere je v nekaj letih postala repertoarna igra znamenitih gledališč, nemških in francoskih, angleških, laških in čeških, to mora biti vendar nekaj posebnega! Pri jutrišnji predstavi nastopi prvič mladostni ljubimec g. Pavlovski, glavni nlogi pa bodeta igrala gđ. Polakova in gosp. Inemann. Sodeč po dolgih in vestnih skušnjah, katere so bile za to igro, je pričakovati dovršene predstave.

— (Slovensko gledališče.) Muzikalnih krasot Foersterjeve opere ni spoznati pri jedni sami predstavi. Treba je, večkrat slišati to krasno opero, na katero sme slovenski narod biti ponosen, ker je umotvor, ki nam dela čast pred vsem svetom, predno se spoznajo vse njene lepote, predno zamore poslušalec seznaniti se z nje fino in duhovito instrumentacijo, bogato melodioznostjo, predno more sploh reči, da jo pozna. Kdor je spoznal „Gorenjskega slavčka“, ta ve, da je to umotvor, ka-

teremu je odprta pot na vsak oder. Občinstvo, katerega se je na sinočno predstavo zbralo jako mnogo, je bilo očarano in je dičnega umetnika poklicalo na oder ter mu z burnim ploskanjem in frenetičnim „Živio“-klicanjem izražalo svoje priznanje in svojo zahvalo. Pri tej priliki je bil g. Foersterju izročen krasen venec z trobojnimi trakovi in z napisom „Dičnemu skladatelju „Gor. slavčka“ — člani slovenske opere 3/XI. 1896“. Predstava je bila izvrstna in je dosegla toliko lepši uspeh, ker je libreto, dači preprosta idila, prav dober in mnogo boljši nego libreto marsikatero svetovnoslavne opere. Zasluga, da je imela predstava popoln uspeh gre solistom: gosp. Ševčíkovi, gosp. Polakovi in gosp. Vetrovi ter gg. Binderju, Nolliju, Fedczkovskemu in Podgrajskemu, katere umetnice in umetnike so prav dobro podpirali gđ. Musilova, Kavrova in gg. Štamcar, Kronovič, Rus in Oražen, kakor tudi vsi zbor. — V soboto se bo de „Gorenjski slavček“ tretjič predstavljal, potem pa se za dje časa odstavi z repertoarja. Z ozirom na željo, izrečeno iz trgovskih krogov, določil se je začetek sobotne predstave na 8. uro. Cene bodo znižane.

— (Imenovanja pri vojaštvu.) Imenovani so bili: nadporočniki R. Hard Ke ki, peš-polk št. 17., O. pl. Cron p. p. št. 47. R. Jellechich p. p. št. 27 za stotnike; nadporočniki I. Baldasseroni p. p. št. 27, Rudolf Leopold p. p. št. 47, Viktor Jenko p. p. št. 79, za stotnike; poročniki: Karol Teschner p. p. št. 47, Albert Schaufler p. p. št. 17, Viktor Fritsch p. p. št. 47, Richard Kleinoschegg p. p. št. 27, za poročnike; častniški namestniki: Emil Kozjek pri pešpolku št. 4., Jurij Spatzler p. p. št. 17., Gabrijel Brückel p. p. št. 27., Franc Bösz p. p. št. 17., Ivan Bartoš p. p. št. 17., O. Faulhaber p. p. št. 27. za poročnike.

— (Pobalinstvo.) Nocoj ponoci so neznan pobalini s črnilom zamazali spomenik Anastazija Grünau, Tako pobalinstvo obsejamo najstrožje in želimo iskreno, da bi se mestni policiji posrečilo, priti storilem na sled, da jih zadene zaslužena kazen. Sicer pa kažejo vse okoliščine, da so zamazovalci Grünauvega spomenika identični s tistimi pobalini, kateri so tekom zadnjih dni opto-
tovano poškodovali Vodnikov spomenik ter odbili šest rozet na ograji.

— (Uzorna pošta.) Gosp. J. Leban v Trebelnem nam piše: Dne 15. avgusta t. l. sem — takrat še službojuč v Begunjah pri Cerknici — oddal na tamošnji pošti priporočeno pismo s tem le naslovom: „St. Hochwohlgeborenen Herrn Hofrath Franz Šuklje, Centraldirector des k. k. Schulbücherverlages in Wien (Im k. k. Unterrichtsministerium abzugeben)“; a pismo se mi je danes, 2. novembra t. l. vrnilo sam-le. „Odičeno“ je z več „štemplji“ kakor: Dunaj, Vipava, Novo mesto, Begunje, Trebelno. Zad pa je nekdo zapisal od zgoraj: „Adressat nicht erreichbar und keine Nachfrage“ in spodaj: „Aufgeber Janko Leban Trebelno bei Nassenfuss“. Brez komentara!

— (Imenovanje.) Pravni praktikant pri o'trož. sodišču v Celju g. Jos. Galle, je imenovan avskultantom na Koroškem.

— (Shod pri sv. Ivanu v Trstu) se je vredno pridružil shodu na Proseku. Predložene resolucije so se vzprejele soglasno in ob splošnem odobravanju.

— (Napad italijanskih delavcev v Šklednju.) „Edinost“ piše: Česar smo se vedno bali, to se je dogodilo: Sovraštvo delavcev iz Italije, ki so najeti, da pripravljajo zemljišče za gradnjo plavžev industrijske družbe kranjske, prekipelo je in z bodali v rokah so napali kranjske delavce, Slovence. In vzrok temu sovraštvu, ki bi bilo utegnilo imeti jako žalostnih posledic, je isti, ki je bil po raznih drugih mestih Evrope in Amerike: konkurenca, ki jo delajo italijanski delavci domačinom s tem, da delajo za vsako ceno in na ta način odjemljejo domačinom kruh. Tako tudi italijanski delavci v Šklednju (!). Umevno je torej, da ni bilo prijateljstva mej usilenci in domačini. Predsinočnim je tolpa italijanskih delavcev kričanjem po Šklednju samem izživala domačine. Hkrati je bilo mnogo ljudstva vkupa. Hrupa je bilo več nego preveč. Dogodek se je vršil nekako tako le: Slovenski delavci so peli slovenske pesmi na potu domov. Na potu so srečali tolpo italijanskih delavcev. Kakor trde slovenski delavci, interelirali so jih Italijani, kako si usojajo tu peti slovenske pesmi, češ, da oni tega ne razume. V sled tega so Italijani napali bežoč Slovence in izrekli — po njih lepi stari navadi — bodala in nože, dasi so bili že oboroženi s palicami. Po tem je bil v nevarnosti vsakdo, ki je prišel blizu. Hrup je privabil seveda mnogo mirnih domačinov, ki so se bali za svoje otroke, katerih je bilo ravno ob tej uri — okolo 7. zvečer — žalibog mnogo na ulici. V tem je prihitel stražar

Zlobec, inspektorata škedenjskega ter se pogumno preril mej italijanske izživalce, kajti videl je, da je nekdo že vihtel bodalo v roki. Toda, hoté aretovati dotičnika, kojemu je bil vzel bodalo, obrnili so se vsi Italijani zoper njega. Nad njegovo glavo vihtel je nekdo kolec, drugi se mu je grozil z bodalom, tretji s pestjo. Položenje stražarjevo ni bilo res kar nič prijetno in naravno je, da se je moral umakniti sili in iskati pomoči. In res je prišel kmalu nadzornik stražarjev Degianpietro z drugimi stražarji, ki so bile dotlej v službi pri pokopališču. Nekateri izživalci so se umaknili v bližnjo kavarno, a kakih 20 Italijanov prišlo je k prvim, da jim pomagajo razgrajati. Stražarjem se je z velikim naporom posrečilo aretovati osem glavnih razgrajalcev. Okolu 10. ure zvečer se je posrečilo napraviti mir. — Okolu polnoči je bilo elišati strel v neki ulici. Stražarji so prihiteli in so prijeli dva domačina, ki sta se bila sestralsko par Italijani, hoté jih nagnati s kamenjem, a jeden izmed njih je ustrelil. Pripomniti je še, da so našli pri Italijanih več bodal, torej se sklepa iz tega, da so bili pripravljeni napasti — slovenske delavce. Včeraj zjutraj je policija aretovala italijanskega kovača, o katerem se sodi, da je Lahom našel za ta napad pripravil orožje.

— (Razpisane službe.) Pri računarskem oddelku finančnega ravnateljstva na Kranjskem mestu račun. revisenta v IX. čin. razr., jedno event. dve mesti račun. oficijalov in račun. asistentov v X., oziroma v XI. čin. razredu. Prošnje do dne 25. novembra predsedstvu fin. ravnateljstva v Ljubljani. — Pri računarskem oddelku deželne vlade mesto račun. revisenta v IX. čin. razr., eventuelno tudi mesto račun. asistenta v XI. činovnem razredu. Prošnje do dne 20. novembra predsedstvu deželne vlade v Ljubljani.

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“ ima v št. 21. naslednjo vsebino: „Pons asinorum“; Fran Orožen: Ustavoznanstvo; I. Ravnikar: Martin Jera; Naši dopisi; Vestnik; Uradni razpisi učiteljskih služeb; Listnica.

— „Kmetovalec“ ima v št. 20. naslednjo vsebino: Motavunska pasma; Koryorejčeva opravila meseca novembra; Narodnogospodarsko ravnanje; Umetna gojila za vinograde; Pregledovanje zemljarskega katastra; Vprašanja in odgovori; Gospodarske novice; Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Brzjavke.

Dunaj 4. novembra. „Neue Fr. Presse“, brez dvoma informirana naravnost od Bismarcka, javlja, da je ruski car v sedemdesetih letih pisal Bismarcku lastnoročno pismo, v katerem ga je vprašal, bi-li Nemčija ostala mirna in neutralna, ako bi Rusija napovedala Avstriji vojno. List zatrjuje, da je le upliv Bismarckov izposloval, da Rusija tedaj ni Avstriji napovedala vojne.

Dunaj 4. novembra. Danes se vrše volitve za dolenjeavstrijski dež. zbor v skupini mest in trgov. Tu je udeležba ogromna, agitacija silna. V prvem okraju pride najbrž do ožje volitve; levičarji se boje, da izgube drugi okraj, kjer kandiduje Lueger in deveti okraj, kjer kandiduje Strohbach. V drugih okrajih zmagajo protisemitje gotovo.

Madrid 4. novembra. Policija je v Geroni prišla na sled zaroti, katera je delala priprave za ustajo, da odpravi monarhijo.

Novi York 4. novembra. Mac Kinley je z ogromno večino glasov izvoljen predsednikom Zjedinjenih držav.

Narodno-gospodarske stvari.

— Kmetijska in obrtniška razstava v Kijevu. Leta 1897. se vrši v Kijevu kmetijska in obrtniška razstava, katero priredi tamošnja družba za kmetijstvo in kmetijsko obrtništvo. K razstavi se pripuste tudi inozemski razstavalni predmeti in sicer v sledečih skupinah: poljedelstvo, vrtnarstvo, sočivstvo, vinarstvo, gojila, kmetijska orodja in stroji. Razstava bo trajala od julija do oktobra 1897. Razstavljeni predmeti se morajo pred 1. januarjem 1897 prigrasiti pri družbi za kmetijstvo v Kijevu.

— Državne železnice. C. kr. železniško ministerstvo javno razpisuje potrebne železnice in vrhnostavbenega gradiva c. kr. državnih železnic za 1897. leto. Dotične ponudbe vložiti so do najpoznejše dne 21. novembra 1896 ob 12. uri popoldne in se opozarja sicer na občni razglas v „Wiener Zeitung“, „Verordnungsblatt für Eisenbahn in Schiffahrt“ in v „Zeitschrift des österr. Ingenieur in Architekten Vereines“. — Dne 31. oktobra se je izročila lokalna železnica Niklasdorf-Zuckmantel s postajami Niklasdorf, Eadersdorf in Zuckmantel z vlakom št. 1155 javnemu prometu. Omenjene postaje so se otvorile za ves promet.

Listnica uredništva.

Gosp. A. J. v Budějovicah: Pregledali smo vse letošnje številke dotičnega lista, a označenih spisov nismo v njih našli.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogege sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker upliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, za znamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (1756—15)

Precizusili in priporočili

so sloviti vseučilišni profesorji in zdravniki tinkturo za želodec lekarja Piccoli-ja v Ljubljani (Dunajska cesta), katera je ugodno učinkujoče, želodec krepčujoče, slast in prebavljenje pospešujoče in telo odpirajoče sredstvo. Stekleničica velja 10 kr. 1 (3202—1)

75.000 kron je glavni dobiček velike ino-mostske 50-krajcarske loterije, ki se izplača samo z 20% odtegljajem v gotovini. Svoje čitatelje opozarjamo, da je žrebanje **že dné 7. novembra.**

Štev. 14. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 738.

V četrtek, dné 5. novembra 1896.

Prvi nastop mladostnega ljubimca g. **Jožefa Pavlovskega** iz Prage. Privikrat:

Vojska v miru.

Vesela igra v petih dejanjih. Nemški spisala pl. Moser in pl. Schönthan. Poslovenil Podravski. Režiser g. R. Inemann. Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 7/8. uri. Konec po 10. uri.

Cene prostorov so razvidne z gledaliških listov. Prihodnja predstava bo v soboto, dné 7. novembra 1896.

Meteorologično poročilo.

November	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
3.	9. zvečer	731.6	5.8	sr. jzah.	jasno	0.0
4.	7. zjutraj	735.1	1.3	sl. svzh.	jasno	0.0
5.	2. popol.	738.0	10.3	brezvetr.	pol obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 7.2°, za 0.6° nad nor-malom

Dunajska borza

dné 4. novembra 1896.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	20	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	15	"
Avstrijska zlata renta	122	"	15	"
Avstrijska krona renta 4%	101	"	20	"
Ogerska zlata renta 4%	121	"	70	"
Ogerska krona renta 4%	99	"	20	"
Avstro-ogerske bančne delnice	984	"	—	"
Kreditne delnice	369	"	—	"
London vista	119	"	70	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	70	"
30 mark	11	"	74	"
30 frankov	9	"	51 1/2	"
Italijanski bankovci	44	"	45	"
C. kr. cekini	5	"	68	"

Dné 3. novembra 1896.

4% državne srečke iz l. 1864 po 250 gld.	143	gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	191	"	—	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	129	"	50	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	"	—	"
Kreditne srečke po 100 gld.	197	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	75	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	22	"	—	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	153	"	50	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	453	"	—	"
Papirnatí rubelj	1	"	27 1/2	"

RONCEGNO

najmočnejša naravna arsen in železo sodr-žujoča mineralna voda (2717-10) priporočevana od prvih medicinskih avtoritet pri: anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in ženskih boleznih, malariji i. t. d. Pitno zdravljenje uporablja se celo leto. Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in v lekarnah.

Lojze Subić

Ženka Subić roj. Rotter

—*— poročena. —*—

(3204)

U Ljubljani, 3. novembra 1896.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. (1705-254)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Proga iz Trbiža.

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 10 min. jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Inomost, Bregenc, Gurth, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budajevico, Plzenj, Marijine varo, Hab, Francovo varo, Karlove varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Ob 6. uri 15 min. jutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 min. sveder mešani vlak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Proga iz Trbiža.

Ob 5. uri 52 min. jutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budajevico, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 25 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budajevico, Solnograda, Linca, Steyra, Paris, Genevo, Gurth, Bregenc, Inomost, Zell na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 4 min. sveder osebni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla.

Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.

Ob 8. uri 19 min. jutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 min. sveder mešani vlak.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 23 min. jutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. ur 50 min. sveder, ob 10. uri 25 min. sveder. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. jutraj, ob 11. uri 15 min. dopoldne, ob 6. uri 20 min. sveder, ob 9. uri 55 min. sveder. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)

Italijanskega jezika učitelj se išče.

Ponudbe vzprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod znamko „A. B. C.“. (3195)

Gostilna

v Ljubljani ali na deželi (3187—2)

se vzame takoj na račun.

Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

VIZITNICE Národna Tiskarna.

Rudarska restavracija

z obilnim prometom se takoj oddá.

Pogoji: Jamščina in dokaz sposobnosti za mesarski in prekajevalški obrt, ali pa, da si dotični najemnik drži izučenega poslovođjo za mesarski obrt, združen z restavracijo.

Več pove J. C. Juvančič v Šiški pri Ljubljani. (3198—1)

Gostilna „pri luni“

Krojaške ulice h. št. 1.

Naznanjam otvoritev gostilne v novih in vsem zahtevam vstrezajočih prostorih, kjer se bode točilo **Reininghausovo marčno pivo** in **domača pristna vina** ter se dobivala okusna in sveža jedila po prav nizkih cenah.

Svojim čast. p. n. gostom se zahvaljujé, prosim za mnogobrojni obisk.

V Ljubljani, dné 3. listopada 1896.

Z odličnim spoštovanjem

(3201—1)

Marija Pogačnik.

Lekarna M. Leustek

Ljubljana, Reseljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu

priporoča svojo izborno delujočo

tanno-chinin tinkturo za lase

katera okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Velika zaloga preskušanih domačih zdravil

katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. (3173—3)

Razpošilja se vsak dan dvakrat po pošti.

Št. 30.049.

Dijaške ustanove.

(3200—1)

S pričetkom tekočega šolskega leta izpraznjena so tri mesta **Jernej Sallocher**jevih ustanov za dijake po 50 gld. na leto.

Pravico do teh ustanov imajo dijaki ljubljanskih gimnazij, ki so na Kranjskem rojeni in so ubogi ter pridni in pa lepega vedenja.

Prošnje z dokazili o rojstvu na Kranjskem, o uboštvu, o vedenji in o napredovanju v šoli, vložiti je do konca t. m. pri pristojnem šolskem ravnateljstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 2. novembra 1896.

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje za l. 1896 osem cesar **Francišek** **Jožefovih** ustanov po 25 gld. za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Prošnje naj se pošljejo zbornici do 23. novembra t. l. in priloži naj se jim od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj kak obrt samostojno izvrševal, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog.

V Ljubljani, dné 3. novembra 1896.

(3194—1)

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Št. 32.018.

Dijaški ustanovi.

(3199—1)

Pri magistratu ljubljanskem izpraznjeni sta s pričetkom tekočega šolskega leta dve mesti cesar **Fran** **Josipovih** ustanov za realce po 50 gld. na leto.

Do teh ustanov imajo pravico v Ljubljano pristojni ali, ko bi takih prosilcev ne bilo, na Kranjskem sploh rojeni ubožni dijaki tukajšnje c. kr. višje realke.

Prošnje za podelitev teh ustanov vložiti je s potrebnimi dokazili vred do dné 30. t. m. pri šolskem ravnateljstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 1. novembra 1896.

Velika 50-krajcarska

loterija v Inomostu.

Žrebanje v soboto!

(3057-18)

Glavni dobiček

75.000 kron

v gotovem z 20% odbitka.

Srečke po 50 kr. priporoča J. C. Mayer. banka v Ljubljani.